

# TYGODNIK ŻYDOWSKI

Organ Organizacji Sjonistycznej w Tarnowie

| PRENUMERATA:                        |          |
|-------------------------------------|----------|
| Miesięcznie . . . . .               | 21 1-10  |
| Kwartalnie . . . . .                | 21 3-30  |
| Półrocznie . . . . .                | 21 6-60  |
| Rocznie . . . . .                   | 21 13-20 |
| Prenumerata zagraniczna miesięcznie | 21 1-50  |

|   |
|---|
| Konto P. K. O. 410.288                        |
| Redakcja i administracja: pl. Kazimierza W. 3 |
| Godziny przyjęć od godz. 4 do 5 popołudniu    |
| Rekopiów nie zwraca się                       |

| OGŁOSZENIA:                    |                     |
|--------------------------------|---------------------|
| Strona . . . . .               | 21 200—             |
| 1/2 strony . . . . .           | 21 100—             |
| 1/4 . . . . .                  | 21 60—              |
| 1/8 . . . . .                  | 21 30—              |
| 1/16 . . . . .                 | 21 15—              |
| 1/32 . . . . .                 | 21 8—               |
| Przed każdym 100 proc. drukiem | Druk za słowo 30 gr |

Rok IX

Tarnów, piątek dnia 20 marca 1936 r.

Nr. 12

Staraniem Organizacji Sjonistycznej i org. „Mizrachi” odbędzie się w niedzielę 22 bm. o godz. 11 przedpoł. w Nowej Synagodze

## Wielkie Zgromadzenie

ŻYDZII! JAWCIE SIĘ MASOWO!

## Imieniny Marsz. Piłsudskiego — w rok po Jego śmierci

Zgon Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego opłakiwano żydostwo całe porzucane nieszczęśliwych krajów świata. A żydostwo polskie nieutulone było w żalu i bólu. Instynktownie wyczuło, że z śmiercią Józefa Piłsudskiego rozpoczyna się nowy okres w dziejach żydostwa polskiego.

Nie na laurach spoczywaliśmy za życia Wielkiego Marszałka, ale Jego obecność wystarczała, by trzymać w karchach żywoty, które wypowiadają się teraz walkę żydostwu, niby to w imię dobra Państwa. Autorytet i blask Imienia Józefa Piłsudskiego był drogowskazem dla pokolenia, wychowanego w ciężkiej walce o Niepodległość Narodu. Przytłak, zamach na ubój rytualny, przybierający z każdym dniem na sile heca antysemita, ataki na uczucia religijne żydostwa nie były do pominięcia za życia Józefa Piłsudskiego.

I to wyczuło żydostwo polskie i żydostwo całego świata, gdy przed rokiem zmarł Pierwszy Marszałek Polski. On budował potęgę Polski nie na krzywdach i łzach obywateli — nie na ruinach zniszczonych domostw i egzystencji żydowskich. Walka

z żydostwem — to nie był fundament, na którym Józef Podolski budował Mocarstwo Polski. Nieśięty zapomina o tem tak wielu. Józef chłubił się dziś tem, że straciłami są Ideologię Józefa Piłsudskiego.

Imieniny Józefa Piłsudskiego w rok po Jego śmierci są dla nas Żydów smutnym bilansem z naszej walki o egzystencję, o życie, o godność narodową i wolność wyznania.

Jeden rok... a zdawałoby się, że cofnęliśmy się o kilka wieków wstecz. Najhaniebniejsze oszczerstwa obrażające naszą część ludzką, narodową i religijną, najdziwniejsze, z mroków średniowiecza pochodzące pomysły pozbycia się Żydów z Polski, „humanitarny” sposób ogłuszenia 3 i pół milionowej ludności żydowskiej przed pozabawieniem jej w ogóle możliwości życia i egzystencji — oto bilans jednego roku... po śmierci Pierwszego Marszałka Polski Józefa Piłsudskiego.

I dlatego jest dziś nasz ból w dniu Imienin Józefa Piłsudskiego tak głęboki, tak wielki.

Dr A. Ch.

## Budżet miejski na rok 1936-7

Zarząd miejski przedłożył preliminarz budżetu gminy miasta Tarnowa na rok 1936/37 z niedoborem w wysokości 226.804 zł. Cały budżet wynosi w wydatkach wyczerpanych kwotę 1,304.542 zł, zaś w wydatkach nadzwyczajnych kwotę 238.000 zł, a w dochodach zwyczajnych kwotę 1,077.738 zł, zaś w dochodach nadzwyczajnych kwotę 238.000 zł. Otóż ten deficyt w kwocie 226.804 zł spodziewa się zarząd miejski pokryć przez obniżenie obsługi długów na skutek postępowania oddłużeniowego, oraz przez przyznanie odpowiedniej dotacji z Funduszu Pożyczek, Zapomóg i Skarbu Państwa.

Deficyt budżetowy nie jest dla nas nowiną. Przy wykonywaniu budżetów w ostatnich latach zarządy miejskie napotykały na deficyty, które pokrywano najczęściej operacjami finansowymi mniej lub więcej niekorzystnymi. Ale nienawetom jest w dziejach gospodarki miejskiej, by preliminarz budżetowy zamknięty został deficytem. I nowością też jest sposób, w jaki ten deficyt ma być usunięty.

Jezeli wykonywanie dotychczasowych budżetów wykazywało deficyty — to trudno przyjąć, by i wykonanie obecnego deficytowego budżetu nie zakończyło się niedoborem — tak, że należy się liczyć z deficytem. Pierwszym zatem warunkiem zdrowego gospodarki gminnej winien być zrównoważony budżet.

„Wedle stawu grobla” — oto stara zasada gospodarza, zalecana przez wszystkich uczonych. Jezeli dochody miasta na rok 1936/37 preliniowano tylko na kwotę 1,310.738 zł — to i wydatki na ten rok nie śmiały w preliminarzu budżetowym przekraczać kwoty powyższej. Ta zasada winna być obowiązująca

ca przy układaniu budżetu na rok 1936/37. Jezeli bowiem zmniejszają się dochody, spowodowane dekretami rządowymi — to zmniejszone muszą być w tym roku odpowiednio i wydatki.

Liczenie na to, że postępowanie oddłużeniowe spowoduje odpisanie, odcroczenie i umniejszenie znacznej części długów — upodabnia gospodarkę gminną do gospodarki kupca, który poddaje się postępowaniu upodowemu.

To nie jest gospodarka gminna oparta na zdrowych, racjonalnych zasadach. Jedynie kompresja budżetu po stronie wydatków we wszystkich działach budżetu może uratować fatalny stan gospodarki gminnej.

Musiaby być, on odpasć — jezeli tylko pobieżnie wylizmy niektóre pozycje — dodatkowe wynagrodzenia dla Prezydenta i Wiceprezydentów, wydatki na ogłoszenia w gazetach, na utrzymanie auta osobowego, na reprezentację, na pokrycie dyktu trawajowego w kwocie 34.560 zł — co jużby dalo oszczędność w łącznej kwocie 45.000 zł.

Zostawmy jednak szczegóły referentowi budżetowemu. Naszem zdaniem gospodarce urzędzie nie samo postępowanie oddłużeniowe. Sanacja gospodarki miejskiej wymaga zmuszenia i długiej pracy — a raczej współpracy całej ludności miasta z Zarządem miejskim. A do tego zadania nie jest zdolną ani obecna Rada miejska, ani obecny Zarząd miejski. —1.

### ברכת פיריה

כל מיניו שלא הקטן אחת פאים חנו שולחים  
בזה ברכת חנו בשולחים וזי נוכח להרחיק קרוב בארצנו.  
באר היטבנו ורעיתו

## Podziękowanie

WP. Drowi Adamowi Gradzińskiemu Kraków, Starowiślna 20, WP. Drowi Zygmuntowi Landauowi, Kraków, Żylikiewiczza 19, oraz WP. Drowi B. Bornsteinowi, Kraków Basztowa 11 za bezinteresowne i zupełne wyleczenie mnie z poważnej i skomplikowanej choroby, oraz za troskliwą i pełną poświęcenia opiekę w czasie choroby — składam ją drogą najserdeczniejszą podziękowanie.

Izak Wachsman

## Przed nominacją zarządu kahalnego

Przesilenie w kahalie nie zostało jeszcze ukończono. Nadzieje niektórych zbankrotowanych polityków kahalnych, że uda im się teraz dorwać do żłobu kahalnego zostały zawiedzione dzięki stanowisku władzy nadzorczą, która dokłada wszelkich starań, aby zarząd kahalny znalazł się w rękach godnych.

Po p. Dr. Offerne, który zaprowadził pewien ład i porządek w kahalie muszą do zarządu kahalnego wejść ludzie, którzy dają gwarancję, że gospodarka kahalna będzie nadal prowadzona uczciwie. Misję utworzenia zarządu kahalnego otrzymał p. Dr. Basler, za którym osławdzili się sjonści, poważne grupy ortodoksy i szersze kahalne. Decyzja co do osoby p. Dr. Baslera była doprawdy szczęśliwą, ponieważ stał on już raz na czele zarządu kahalnego i cieszył się zaufaniem wszystkich sfer obywatelskich.

Obecna sytuacja żydostwa wpłynęła oczywiście na utrudnienie się poszczególnych oddziałów żydostwa do sprawy utworzenia zarządu kahalnego. Sjonści przedłożyli platformę najszerszej współpracy z wszystkimi oddziałami żydostwa — ponosząc ciężką opłatę z zasadniczego swego stanowiska odnośnie do komisarznych zarządów. Ale ożywić chcemy atmosferę w ulicy żydowskiej, chcemy odebrać ludziom małym i nieodpowiednim prawo reprezentowania żydostwa tarnowskiego.

Chcemy szeroko otworzyć okna izby kahalnej, by tam wpłynęło wiele świętego orzeźwiającego powietrza. Chcemy podnieść autorytet kahalny, chcemy, by kahal stał się prawdziwą reprezentacją żydostwa, chcemy, by Żydzi tarnowscy, a w szczególności, by biedota żydowska znalazła w kahalie swą pomoc i opokę w dzisiejszych tak ciężkich dla Żydów czasach. A pierwszym i głównym naszym zadaniem będzie dać gminie żydowskiej w Tarnowie zarząd kahalny wybrany przez całą ludność żydowską.

Do tej pracy stanął p. Dr. Basler w poczuciu odpowiedzialności wielkiej za losy gminy żydowskiej w Tarnowie. Naszą współpracę oferowaliśmy i wyzywamy do niej wszystkie sfery żydostwa tarnowskiego.

X



# Żjazd pod znakiem żaoby

p. Sz. Gottlieb kreśli w „Chwili” swe wrażenia ze żjazdu przedstawicieli ludności żydowskiej odbytego w Warszawie.

Onegdaj zakończył obrady żjazd przedstawicieli ludności żydowskiej ze wszystkich ziem Rzeczypospolitej. Wśród ogólnego napięcia odczytano rezolucje, które zostały przyjęte jednogłośnie.

Trybunały padały ostatnie słowa pokrepiania. Nie padała na duchu, wytrwać, słuszną sprawą jednak zwyciężyć musi.

Ludzie, którzy od dziesięciu godzin siedzieli w tej sali i w ciemnym skupieniu wsłuchiwali się w wygłoszone przemówienia malujące przed nimi obraz straszliwej tragedji części ludności w państwie, pozostają jeszcze pod wrażeniem tego co słyszeli i nie widzieli. Tak, te przerażenie twarze delegatów z Przysyki i okolicy, mówili same za siebie.

Niezwykły był to żjazd w dziejach żydostwa polskiego.

Żjazd bez specjalnych zaproszeń.

Na skutek notatek zamieszczonych przez warszawską Gminę Żydowską w prasie żydowskiej zjechało się tutaj przeszło 300 delegatów z 267 miast całego kraju. Przedstawiciele gmin żydowskich i rabini. Wiemy jak ciężką jest w chwili obecnej sytuacja gmin żydowskich, mimo to żadna prawie nie uchyliła się w pełnej odpowiedzialności chwili od wysłania chociażby jednego delegata.

O godz. 5 popoł., wielka sala Gminy Żydowskiej była już zapelniona.

Rabini i uczeni talmudu zajmują miejsca w pierwszych rzędach, dalej zasiadają delegaci świeccy. Z Małopolski widzimy m. in. na sali rabina dra Freunda, dr. Reissa, dr. Mandla, dr. Rafała Landaua i wielu innych.

Rozpoczęcie żjazdu opóźnia się.

Ekzekutywa Komitetu Obrony Uboju Rytualnego odbywa właśnie ostatnie posiedzenie z udziałem autorów religijnych dla definitywnego uzgodnienia rezolucji, mających być przedłożonych żjazdowi.

Jeszcze przed zgajaniem obrad zapawał na sali nastroj niezwykle przynębiający. Ośrodek zainteresowania są delegaci przybyli z Przysyki. Siedzą odrobinę nie przemieszani ani słowa, jakby ludzie porażeni w ciężkiej żaobie.

Wszyscy w sali też wiedzą już co tam zaszło i jak tragicznym finałem zakończyła się wielomiesięczna akcja antyżydowska w Przysyce i okolicy.

Jeden z rabinów wstaje i rozpoczyna modlitwę wieczorną.

Cała sala wtrąca w modlitwę. — W ciągu sekundy wielka sala obrad Gminy Żydowskiej przybiera charakter bożnicy w przedmiedzi Święta Pojednania. A gdy rabini odmawiają tradycyjną modlitwę Kidusz odzwijają się odgłosy szlochów. Teraz myśli modlitwianych łączą się z duszami ofiar, odbywających w tej własnej chwili ostatnią drogę ku wiecznemu spoczynkowi. Tam w małej mieście ruska o tym samym mniej więcej czasie smutny kondukt pogrzebowy z udziałem tysięcy mas żydowskich ku cmentarzowi.

Zjawia się wreszcie Ekzekutywa.

Przewodniczący p. Mazur zwraca uwagę, że w chwili ciężkich zmagani o utrzymanie jednej z najświętszych zasad religii żydowskiej przypada też smutny obowiązek uczczenia pamięci ofiar, które śmiercią swoją dostąpiły godności Świętych.

Wszyscy wstają z miejsc.

Trwa jednominutowe milczenie.

W tej to minucie ustają nawet szlochy.

\* Są to chwile pełne godności, przypominające obecnym dwutyściną martyrologię Narodu Żydowskiego i nakazujące wytrwać w walce pomimo wznagięcia się uczuć żegnani i rozpaczy.

Od tej chwili Żjazd pozostaje już przez całą prawie noc pod wrażeniem tragedji Żydów w owej małej mieście, które dostąpiła smutnego rozgłosu i zapisała jeszcze jedną kartę w historii ciężkich zmagani Narodu Żydowskiego.

Jeden za drugim wchodzi mówca na trybunę.

Padają słowa jak gromy, słowa obrażające naszą ciężką sytuację a nakazujące mimo wszystko nie powątpiewać w ostateczne zwycięstwo sprawiedliwości.

Rabin Menachem Zemba (Warszawa). — „Przyzwamy moment prawdziwego Kidusz Haszem. Wszyscy odczuwamy wielką odpowiedzialność ciężką nad naszami barkami.”

Gaon z Soczaczewa: „Nie poddamy się uczuciom rozpaczy. W historii naszej mieliśmy już ciężkie okresy a mimo wszystko żyjemy...”

Pos. Minberg: „Z wielu stron robiono wyrzuty pod nasz adres, że krzyk naszej rozpaczy dociera zagranicę. Czyż to nasza wina? Czyż istnieje siła, która mogłaby nas zmusić do milczenia w chwili, gdy ciężki ból nas ogarnia...”

Zjawia się na scenie postawie rabin Rubinstein i dr. Sommerstein, którzy właśnie porócili z pogrzebu ofiar w Przysyce.

Zabiera głos pos. Rubinstein. Chwilami jednak głos załamuje się wśród łez:

„Wybaczyć, że mój głos złamany... Głos ten przed godzinami opłakiwał śmierć Świętych, ofiar całości Narodu Żydowskiego. Nigdy wyobrażania mi nie byłoby w stanie przedstawić sobie tego cośmy tam dziś widzieli...”

Pos. Sommerstein: „Brak mi słów opisać to piekło w owej krwawej mieście. Nigdy nie zapomnę tej sceny gdy masy żydów gonity za naszym samochodem i wołaty: „Ratujcie nas, bo giniecie!”

Rabin Brodt: „Jeśli żakz uboju będzie przeprowadzony, wówczas niechaj wszyscy nasi posłowie, senatorowie, radni gmin miejskich i żydowskich złożą swe mandaty. Wówczas sami też wysłamy z wnioskiem o rozwiązanie naszych gmin, których działalność zostaby podkopana...”

W takim nastroju nie było nic bardziej naturalnego jak przyjęcie rezolucji o ogłoszeniu miesięca

Agencja prasowa „Iskra” ocenia działalność en-decji w sposób następujący:

„Żdrowy nacjonalizm, oparty na poczuciu dumy narodowej, wiary w posłannictwo narodu, na rzetelną pracę społeczną, jest źródłem twórczym i siły narodowe pomaga. Nacjonalizm Stronnictwa Narodowego jest niezdrowym... Pamięć bowiem musimy: narodu polski stworzył m. in. państwo i Państwo Polskie. Kto w imię rzekomych interesów narodu szkodzi Państwu, spotkać się musi z bezwzględnością prawa państwowego i władzy...”

Słowa te wypowiedziane w Sejmie przez ministra spraw wewnętrznych doskonale charakteryzują prawdę o treści wewnętrznej przywłaszczającego sobie miano narodowego stronnictwa endecji. Rozbieżność między słowami a czynem, ludźmi a praktyką życia w tem stronnictwie są tak ogromne, że tylko barzo naiwni, lub ślepi ludzie ich nie dostrzegają. Trudno bowiem nie czuć głębokiego wstydu i upokorzenia, gdy się obserwuje metody roboty endeckiej.

Czy wielkość Państwa, w którym gospodarzem jest naród polski, wymierza się pałką i hałasem? Zbrodnia i ślania nienawiści wewnętrznych? Czy za posłannictwo narodu przyjąć można budzenie barbarzyńskich instynktów i nienawiści, ludzenie jednych Polaków przeciw drugim, ślania zamieszek, organizowanie bójek i ekcesów?

Cóż to ma wspólnego z ideologią?

Gdy przyjrzymy się rejestrów skazanych ostatnio członków Stronnictwa Narodowego za ekcesy, gdy przejrzymy osobowy skład tego stronnictwa w różnych ośrodkach kraju, do przedziwnych zaprawdę dojdziemy konkluzji.

Oto do oddziału częstochowskiego Stronnictwa Narodowego rekrutowano na członków zawodowych kryminalistów, używając ich następnie do ekcesów, organizowanych i prowokowanych przez to Stronnictwo. Kierownice stanowiska w oddziale zajmowali ludzie skazani w swoim czasie za komunizm. Sławowski wiecprzesz oddziału powierzono notowane w policji włamywaczów, na członków przyjęto 2-ich skazanych za morderstwo, 2-ich za rabież, 2-ich za napad z bronią w rękę, 84 osoby skazane za kradzież, 1 fałszerza dokumentów, 5-ciu przemytników, 10-ciu złodzieży kolejowych i leśnych, 6-ciu paserów itp.

Indziej wśród takich ludzi miejsce dla ideologii? Czy tak ludzie mogą reprezentować dumę narodową, posłannictwo narodu i jego twórcę siły?

Działalność Stronnictwa, oparta na takich elementach, nie może być ani przegrada, ani działalność, ale i antyspołeczna i antypaństwowa. To oparcie się na czynnikach anarchizujących i napewno zainteresowanych zgola nie dla ideowych celów — w wywołaniu stanu zamętu i niepewności.

Jeśli przejrzy rejestr wyroków, wydanych przez sądy w różnych częściach kraju, na członków Stronnictwa Narodowego — znajdziemy jeszcze silniejsze potwierdzenie prawdy, że stronnictwa temu odmówić się musi wszelkiego tytułu do reprezentowania dodatkich i twórczych sił narodu, choć pozytywnych polskich. Ujawni się przed nami raz jeszcze prawda, że mamy tu do czynienia ze zdegenerowanym ruchem nadywającym miano narodowego, wyszukującym uczuciowy stosunek społeczeństwa do poczucia narodowego, a odsłaniającym w gruncie rzeczy wszelkie zamienne aranzujących sił, dla których niema niegodziwych środków: fałsz, kłamstwo, oszczerstwo, podstęp, nienawiść — nawet występki czy zbrodnie, wszystko jedno — kryminalna czy polityczna — wszystkie są dobre, jeśli służą mogą wypaczonym zamierzeniom stronnictwa.

Cisną się tu słowa wypowiedziane w Sejmie przez generalnego referenta budżetu, wicemarszałka Miedzińskiego, który z całym spokojem, ale i siłą skalkulował działalność Stronnictwa Narodowego.

„Mówi się tak dużo, że Państwo Polskie ma być wielkie i silne, że szczególnie trudnym jest jego położenie i jego warunki o o ustroju silnych i o skupieniu dysponowaniu tą siłą w jednych rękach. Gdy się te rzeczy widzi i uważa utrzymanie spoiłości i ładu za warunek naszej siły obronnej, to czy można zaliczyć do dziedziny ideologii rzeczy, które organizowane są szeroko w pismach i ulotkach organizacji, mających usta pełne słów o wielkości Narodu Polskiego (tu mówca cytuję z wydawnictwa Stronnictwa Narodowego wezwanie do składania na

ADWOKAT

**Dr ADOLF FÖRSTER**

prowadzi kancelarię

w Tarnowie przy ul. Krakowskiej 13, II p.

żaby Żydostwa polskiego (termin później będzie ogłoszony) z wstrzymaniem się od spożycia mięsa i zaniechania ślepych żydowskich na jeden dzień na znak protestu przeciw naruszeniu jednej z najświętszych zasad religii żydowskiej.

## Nacjonalizm występny

dynamit i browningu). Sądze, że każdy obywatel powie, że taka akcja, nie jest ideologiczną, że w stosunku do takiej akcji, opartej na browningu i dynamicie, Rząd ma obowiązek stosować te środki, które mu prawo w ręce daje.

Odmawiający też Stronnictwu Narodowemu miana narodowego i piewnając by będziemy znakiem pominięcia godności Narodu i jego roli posłannictwa. Uznać je musimy za objaw zbrocznego nacjonalizmu, nacjonalizmu dziwnego autoramentu, gdyż zmierzania do rozbicia, a nie skupienia żywych sił, do odbicia, a nie wzmożenia wielkości Polski.

Żdrowy patriotyzm opierać się bowiem winien na promieniowaniu narodu na elementy obce, wciąganie ich w krąg własnego oddziaływania kulturalnego, budzenie poszanowania i umiłowania dla wytworzonych przez Naród wartości. Nie da się tego uzyskać przez mechaniczne narzucenie, które może dać tylko pozorne efekty — cech zewnętrznych. Cała tradycja polska wskazuje na takie właśnie rozumienie budowania siły Narodu i jego powagi. Cała zaś działalność endecji wskazuje na nawijanie do roli tych czynników, które siły Polski niszczyły, powagę ponak, rozwój hamowały. Tak jest — teni sam znak Targowicy na sobie po dziś dzień nosi — i dlatego to myślenie z duszą polską, a także działania z życia polskiego wypłynęło być musza.”



## Strejk demonstracyjny

W dniu, w którym projekt posłanki Prystorowej o zakazie uboju rytualnego był rozpatrywany przez Sejm, we wtorek 17 b. m., ludność żydowska spontanicznie urządziła demonstrację dla wyrażenia swego protestu przeciw próbom zamachu na wolność religijną zagwarantowaną konstytucją, oraz przeciw ostrzej hecy antysemitycznej i gwałtownym czynnym wystąpieniom antyżydowskim, które szczególnie w ostatnim czasie przybrały na sile i gwałtowność.

Protest ten był cichy i spokojny, pełen powagi i skupienia. Przez dwie godziny od 11 do 1 wszystkich sklepów żyd. (z wyjątkiem Del Ki) były zamknięte. Wszyscy robotnicy żydowskie wszystkich odnieni porucili pracę na te dwie godziny, by na zebraniach dać wyraz swemu oburzeniu i protestowi przeciw antysemityzmowi, który się ostatnio rozpanoszył w całym prawie kraju.

Robotnicy odbyli trzy zgromadzenia. Jedno w lokalu związków zawodowych, na którym przemawiali pp. Zeller, Balisz, Keltus i Bitner, drugie w lokalu Kultur-Ligi, na którym przemawiali S. Grinstein, S. Sporn i Schiff; i trzecie w lokalu „Jutrenki” na którym przemawiali J. Sukman, L. Gottlob i Kab. Wszyscy mówcy wyrażali to i przynęty tej hecy antysemitycznej, przyczem podkreślali, że robotnik żydowski odważnie i godnie stawiał będzie w obronie swej czci i pożyty gospodarczych. W końcu przyjęło odpowiednie rezolucje.

Demonstracyjny ten strejk wywarł w Tarnowie potężne wrażenie.

**Pierścionki zaręczynowe i ślubne**  
oraz wszelkie prezenty okolicznościowe,  
zegarki najlepszych marek, srebro stołowe,  
lichtarze, papierosnice i t. d. — poleca

SKŁAD JUBILERSKI

**S. LEDERBERGERA, Krakowska 4**

Szacowanie przedmiotów wartościowych bezpłatnie



PUDER, ROUGE, POMADKA DO UST

LASEGUE PARIS

podnoszą wdzięk i urodę wytwornej Pani

## Histadrut Haowdim

W organie młodzieży ogólnojęzycznej „Hanoar Hacijoni” ukazał się następujący artykuł:

„My dla których „Histadrut Haowdim” stanowi zamkniętą już kartę, dołączamy się do liczby święcących jej jubileusz. Aż zszewnąć, niemiennie dumnie, spoglądając na konstruktywne zdobycze tej pierwszej organizacji robotniczej w Palestynie. Nie zdradźcie bowiem, ani nienawiść, jak to się chce nam wzmocnić spowodowały rewizję naszego stosunku do „Ogólnej organizacji robotniczej”. Jedynie pod aspektem dobra sjonizmu, dosłaliśmy do konieczności zerwania z Histadrutem i stworzenia samodzielnej organizacji robotniczej ogólnojęzycznej.

Z tego też punktu widzenia osadzamy dziś jubileusz Histadrutu, w którym przez długie lata widzieliśmy jedyną naszą organizację, jej Jiszuab.

Dużo zrobił ten związek zawodowy dla żydowskiej Palestyny i związał się niezwłocznie z historią naszego odrodzenia. Łożenie podwalin w żrównawym wojną kraju, budowa szos i osiedli, przygotowanie możliwości dla szerszej alij, wzmocnienie ducha hebrajskiego i umozliwienie Żydowi golusowemu przejścia do pracy produktynnej — oto łańcuch zasług Histadrutu. Podkreślamy nie to tembardziej, że od blisko 15 lat okazuje się, że olbrzymi nakład energii i potencjonalnych sił, który został włożony — nie poszedł na marne. Ocena pozytywnego dzieła nie może jednakowoż ukryć przed nami ujemnych cech tej wielkiej budowy i grozących stąd niebezpieczeństw naszemu dziełu odbudowy. Zamiana siły budującej na narzędzie partyjne, podsywanie się pod firmę Histadrutu przy wyborach, rozbijanie jedności Jiszuabu, zdradzieństwo, oraz wprowadzenie niezrównowadzonego ducha nienawiści klasowej — oznaczają staczanie się po równi pochyłej w dół!

Upadek moralnego wpływu na jednostkę, który się wyraził w niemożności przeciwstawienia się ucieczce robotnika ze wsi do miasta w okresie prosperity i groźne fermenty w obecnych czasach przesilenia — zapisujemy przedświadczeniem na konto frazeologii socjalistycznej, która zajęła miejsce świadomości narodowej. Mamy wrażenie, że o ile w pierwszych latach „budowa” przeważała ujemne cechy sakołidowego nastawienia nie dążyły bardzo we znaki Jiszuabowi — to w okresie ostatnim owoce długoltniej pracy dożyły szczególnie na tym drugim odcinku. Odrzucenie układu, a tam samego pokoju w Jiszuabie, nieprzezwyciężone trudności w uregulowaniu stosunków pracy i radykalizacja w szeregach robotniczych — przeważa swym ciężarem nawet pozytywne zdobycze. Bo cóż oznacza budowa szos lub nawet całej kolonii wobec naprężonych stosunków w Jiszuabie, wobec permanentnej walki o władzę i hegemonię? Obawiamy się, że koalicja w Iritat Tel Awiw i propozycja ugody ze Smilanskim obłożone są tylko na czas aktualnego niebezpieczeństwa Rady Legislatywnej — a nie świadomości konieczności trwałego zespolenia sił przy odbudowie. A uprawnieni do tego twierdzenia jesteśmy niecierpiwianem, nawet dziś, stanowiącym wielkie części członków Histadrutu do dopiero co zawartej koalicji w T. A.

Histadrut Haowdim łamie się pod naporem dwóch sił, którym chciała jednocześnie stuleć narodowej i klasowej. Nie miała odwagi strzec się jednej na korzyść drugiej i stała bora się jej kryzysy z jednej strony, oraz powstanie równoległych organizacji zawodowych w Palestynie. Nie ogłosiła się dotychczas częścią światowej organizacji sjon., nie chce tracić lewicy Poale Sjon i kilkunastu tysięcy robotników arabskich — nie miała jednakże zarazem odwagi na zaangażowanie się w „Irgun mezułat”.

W 15-to lecie Histadrutu przypominamy jej przywódców, że tylko z ich własnej woli nie zachowała ona monopolicznego stanowiska, które powołano była Histadrut zachować. Przez to, że i nas zmusili do rewizji naszego stosunku.

Życzymy „Histadrut Haowdim” dalszego kontynuowania pracy w kierunku budowy Jiszuabu — przy jednoczesnym dostrzeżeniu, abyśmy nie zapomnieli o społecznej do potrzeb całego Jiszuabu, w myśl interesu całego narodu. Na tym odcinku możliwe jest zetknięcie się i współpraca niezależnego obozu robotników ogólnojęz. z Histadrut Haowdim.

## Agencja pocztowa w Kłikowej

Z dniem 11 marca b. r. uruchomiono agencję pocztową bez telegrafu i telefonu w Kłikowej pow. Tarnów.

Do miejscowego obszaru pocztowego agencji włączono gromadę Kłikowa, zaś do zamiejscowego gromadę Biała.

Agencja połączona jest z urzędem pocztowym Tarnów 2, jednorazowym chodem posłańcym.

## Ogłoszy XVII konferencji krajowej

Tow. Drowi Chometowi znowu dostało się w „Diwrej Akiba”. Nie jestem jego obrońcą, ale dla oczyszczenia atmosfery w naszym życiu organizacyjnym zabieram głos w odpowiedzi na „ogłoszy” w „Diwrej Akiba”.

Młodzież z Akiby jest dzwinnie rozpierzchna, a czasem to już zbyt rozczuchowana. Kto nie jest patronem Akiby, kto nie zachwycą się „ideologią” Akiby, kto nie pochwała wszystkich pociągających Akiby — ten jest wrogiem, przeciwnikiem, tego napada się, nie licząc się z jego zasługami i pozycją w organizacji.

Od młodszych ideowców wymaga się przede wszystkim, by posługiwali się prawdą i tylko prawdą.

Nie jest więc prawdą, że tow. Dr Chomet (a nie p. t. Po XVII konferencji krajowej) „złorzeczył” tym, który wybrał te Egzekutywy. Tow. Dr Chomet wyraził tylko zaprzatynę, że do Egzekutywy nie powinno być wejść osoby, które zwalczały zasady i ideologię związku światowego ogólnych sjonistów.

„Diwrej Akiba” obraża się zaś z tego powodu, że tow. Dr Chomet nie identyfikuje większości na XVII konferencji krajowej z Akibą. Otóż racia młodzi towarzysze z Akiby przyjął do wiadomości, że organizacja sjonistyczna w zachodniej Palestynie i Śląsku nie jest identyczna z ruchem młodzieży Akiba. Ażkolwiek młodzież z Akiby wiele przyczyniła się do rozwoju i rozrostu naszej organizacji — ale daleko jest do twierdzenia, że „masy ogólnojęzyczne” i „przytaczająca większość” na XVII konferencji krajowej, a „jeden odłam młodzieży” — to te same elementy. Czas skończyć z temi przechwalmi, że organizacja sjonistyczna w zachodniej Palestynie i Śląsku i Akiba to to samo. Akiba jest ruchem młodzieży ogólnojęzycznej i obojętne są nam pojęcia jakiegoś „akibizmu” czy „wybraństwa” organizacyjnego. Nie chcemy też wdąć się obecnie w dyskusję, kto wybrał obecną Egzekutywę — czy tylko „jeden odłam młodzieży”, czy także masy sjon. Dla nas jest obecną Egzekutywa władzą, której winniśmy posłuch i zła przysługę wyrażać „Diwrej Akiba” autorzytety obecną Egzekutywą, jeżeli wywołuje dyskusję na temat większości na konferencji i „jednego odłamu młodzieży”.

Nie wiemy, czy Egzekutywa ma jakiś wpływ na „Diwrej Akiba”, ale na wszelki wypadek winna wpłynąć na młodych redaktorów, by nie uwłaczali cisi starszych towarzyszy.

## Wybrki antyżydowskie

W ciągu bieżącego tygodnia wybito w godzinach wieczornych szyby w całym szeregu bóżnic jak „Talmud Tora”, chasydów bobowskich, Kołaczcy w bliznicy na Krakowskiej, gdzie odłamki szkła zraniły młodego się tam N. Śladowskiemu, oraz w lokalu ZTGS. Samson przy ul. Mickiewicza 12 i w lokalu klubu warszawskiego Muza przy p. Sobieskiego, oraz w kilku domach prywatnych.

Policia wdrożyła natychmiast energiczne śledztwo, które doprowadziło do ujęcia sprawców. Są nimi 12-letni T. Smolucha, syn dorozcy domu przy ul. Piłsudskiego 15, którego matka została w drodze administracyjnej ukarana 14-dniowym bezwzględny aresztem za niewykonanie nadzoru nad nieletnim, 15-letni Stanisław Skórka, 14-letni Turek Marjan, 13-letni Adam Bartek i Tadeusz Czajka, wszyscy zostaną oddani do dyspozycji władz sądowych.

Ponadto 14-letni uczeń Weller został napadnięty przez kilku młodzieńców, którzy go pobili a następnie zranili nożem. Policja wdrożyła energiczne dochodzenia.

Do wydziału śledczego przy ul. Mościńskiego 17 prośeni są świadkowie wybicia szyb w dniu 18 bm. o godz. 21 na szkodę Zimmerów przy ulicy Nowy Świat 31.

## Koło radnych żydowskich

W ramach klubu radnych sanacyjnych, do którego należą wszyscy radni miejscy, wybrani z listy Nr. 1 — utworzono się koło radnych żydowskich.

Prezensem tego koła wybrany został p. Samuel Zins, wiceprezensem p. Eljasz Gęwiz, a sekretarzem p. Dr David Lantner.

Sanacyjni radni niezadowolony podjęli decyzję, że radni, którzy utworzeniem odrębnego koła zmierzają do usamodzielnienia się na terenie Rady miejskiej i do rozluźnienia swej przynależności do klubu pracy gospodarczej, co w konsekwencji może doprowadzić do wyłaniania się spod dyscypliny klubowej — wezwali radnych żydowskich do złożenia wyjaśnień o celach nawiązowanego koła. Ale na specjalnie zwołanym posiedzeniu klubu radnych sanacyjnych, radni żydowskie rozprzyszyły wszelkie obawy swych kolegow klubowych w tym kierunku. Zapewniali bowiem, że nie mają żadnych zamiarów „buntowniczych” i że nadal pozostaną wiernymi i zdyscyplinowanymi członkami klubu radnych sanacyjnych. Wobec tych wyjaśnień klub radnych sanacyjnych najprawdopodobniej zrezygnuje na utworzenie tego koła.

ADWOKAT

MGR JÓZEF FRENKEL

prowadzi kancelarię

w Tarnowie, przy ul. Kaczkowskiego 1 (róg ul. Krakowskiej) Nr telefonu 98

## Polsko-Palestyński Bank Spółdzielczy

W lutym 1936 r. rozpoczął swą działalność Polsko-Palestyński Bank Spółdzielczy z odp. ogr., mający swą siedzibę w Warszawie przy ulicy Fredry Nr. 10.

Zadania i cele tego Banku są:

- 1) ułatwienie i popieranie emigracji z Polski do Palestyny przez:
  - a) udzielanie taniach pożyczek członkom Spółdzielni na cele związane z ich emigracją pod odpowiedzialnym zabezpieczeniem,
  - b) wykonywanie wszelkich zleceń emigrantów, wchodzących w zakres operacji bankowych,
  - c) zarządzanie i likwidację powierzonych Bankowi majątków emigrantów z Polski,
  - d) popieranie wymiany towarowej między Polską a Palestyną.

Na odbytem Walnem Zgromadzeniu w dniu 5 lutego wybrani zostali do władz Banku:

do Zarządu: pp. prezes Leon Lewitow, Józef Bachrach, Karol Friedman, do Rady Nadzorczej: pp. dyr. Władysław Birnbaum, inż. Adam Czerniakow, inż. Antoni Eiger, sedzia Maksymilian Friede, Waldemar Fiszerow, prezes Abraham Gerner, Wolf Gutgold, sedzia Samuel Koenigshtein, adw. Borys Otmucki, adw. Dr Henryk Rosmarin, dyr. Jakób Spletok, Łódź, dyr. Abram Szemion, sedzia Michał Szerszowski.

Zarząd na swoim posiedzeniu posiedzeniu konstytuował się, wybierając prezesa p. Leona Lewitowa, wiceprezesa p. Józefa Bachrach, — Rada Nadzorcza wybrała jako delegata swego do Zarządu p. sedziego Maksymiliana Friede, — Na dyrektora Banku powołany został p. Dawid Ersler, długoletni dyrektor Banku Handlowo-Przemysłowego S.A. we Włocławku.

Bank Polsko-Palestyński zaufała już wszelkie czynności przewidziane jego statutem.

## Nowy zarząd Polskiego Czerwonego Krzyża

Na odbytem onegdaj walnem zebraniu członków Polskiego Czerwonego Krzyża, oddziału tarnowskiego, wybrano zarząd, który uconstytuował się następująco: Prezes Dr. St. Gozdziwski, I. wiceprezes Dr. L. Fürbeck, II. wiceprezes ppik. Leukos Kowalski, skarbnik dyr. J. Prechitko, zast. Dr. St. Szymański, sekretarz Z. Czajkowski, zast. Inst. T. Kordys, Fr. Gracnela, W. Gozdziwska, Ks. St. Kocjan, Mgr Kozicki St. Dr. A. Leibel, O. Lissowska, Lekarz Wojskowy, St. Otowska, Ks. Dr. M. Rec, Referent Mob. Starostwa, Mgr J. Taubels, Insp. Fr. Tomaszewicz, Dr. M. Wąreka, Dr Ch. Weiss. Komisja rewizyjna: dyr. J. Gładysowski, dyr. Ch. Machnicki, Radca J. Manaczynski.

Z org. „Hanoar Hacijoni”

## Raport najmlodszych

W sobotę odbył się uroczysty raport naszej szlachy. Na świeżej trawie stanął potężny czworobok, składający się z 150 ludzi. Zieleni mundurów zlewa się z zielenią trawy. Na komendę: „Hi hadegel szur!” oczy wszystkich zwracają się ku masłowi, po którym majestatycznie wznosi się niebiesko-biała chorągiew i zawisa w powietrzu. Czujemy się bezpieczniejsi pod rozpostartym skrzydłem szwarcu. I znów pada komenda: „Jemina szur!” Wchodził poczet szwarcurowy ze szwarcem, na którym jest wyhaftowany emblemat szlachy „Zejwim” — wilki. Poczet obchodzi dokoła czworoboku i staje po prawej stronie kierownika.

Cisza. Słychać tylko głos kierownika:

Zakończamy już ówczes pracy i wchodzimy w nowy. Szlachy jest jedna koma, a wraz z nią warsztaty. Dotychczas co niedzielę słychać było miarowy stuk młotków, pisk pieczonek, gniejące zżymania koszykary, twierdzący, że „to się nie chce zrobić”, śpiew hupiacarek, które tak śmiesznie przy wyciągnięciu nikt nie tupa nogami, a wzmian rozpocznie się praca na chugach skautowych. Będziemy chodzić na wycieczki, rozbijamy namioty, sygnalizować chorągiewkami bądź też gwizdami, studować pierwszą pomoc. Egzamin sprawnościowy odbędzie się już w Pesach. Czasu mało — a materiał obszerny. Trzeba będzie porządnie kuc, żeby wszystko dokładnie przerobić. Ale to nie kłopot. Pokonamy trudności, a w Pesach znów się spotkamy na uroczystym raporcie — tym razem rozpocznie egzamin sprawnościowy.

Silne Chazak we „amace” zakończyło raport. Pierwszy raport nowego okresu pracy. „Zejwa” szlachy najmlodsza



## WAŻNE DLA PAŃ!

BIDETY PORCELANOWE  
Z DREWNIANĄ PODSTAWĄ

w bardzo ładnym wykonaniu — poleca

„VETRO” SKŁADY SZKŁA  
I URZĄDZ.  
APTECZNO-LABOR.  
Tarnów, ul. Drużbackiej 3

## Imieniny Marszałka Piłsudskiego

Pierwsze imieniny Marszałka Piłsudskiego po jego zgonie obchodzone w Tarnowie zgodnie z załączeniem centralnego komitetu uczczenia pamięci Marszałka Piłsudskiego.

W środę 18 bm. wystuchano przemówienia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Mościckiego o spuściźnie Marsz. Piłsudskiego. Wystuchanie tego przemówienia umożliwiło szerszej publiczności przez ucieleśnienie głośników radiowych na głównych ulicach miasta.

Z inicjatywy dowództwa garnizonu odbył się w środę werbel zabójczy przy udziale kompanii honorowej i Przeprosiowca Wojskowego.

W czwartek przed południem odbyły się nabożeństwa w kościele XX. Misjonarzy, oraz w Nowej Synagodze, gdzie modły odprawił kantor Rosenblatt, a przemówienie wygłosił p. prof. Wachel.

## Ze Starostwa

Starostwo powiatowe tarnowskie zwraca wszystkim stowarzyszenia i związki społeczne, które według statutu mają obowiązek co roku dokonywać wyborów zarządu a tych wyborów w odpowiednim czasie nie dokonały, by w terminie do dnia 1 maja br. przedłożyły Starostwu składy nowowybranych zarządów i odpisy protokołów walnych zgromadzeń pod rygorem skreślenia z rejestru stowarzyszeń.

## Ze słow. kupców i przemysłowców w Tarnowie

Z działalności stowarzyszenia nadmienić należy m. in. staranie u odnosnych władz o realizację następujących dżydeatów tutejszych sfer handlowych i przemysłowych: 1) przywrócenie połączenia kolejowego Tarnów — Kraków około godz. 7 rano. 2) uruchomienie w wystębulu t. d. dworca kolejowego automatu telefonicznego 3) reaktywowanie automatu wydającego bilety peronowe w hallu t. d. dworca kolejowego.

Do powiększenia akcji przyczyniła się również krakowska kongregacja kupiecka oddział w Tarnowie.

Dowiadujemy się właśnie, że pierwszy dżydeat t. j. przywrócenie połączenia kolejowego Tarnów — Kraków około godz. 7 rano został już urzeczywistniony. Albowiem od 15 maja b. r. (wiosenny rozkład jazdy kol.) kursować już będzie pociąg osobowy w Tarnowie do Krakowa o godz. 6:52 rano. Będzie to pociąg bezpośredni Lublin — Kraków, do którego będą dołączone w sezonie martwym (od 3 IX do 14 XII br. i od 2 III do 2 IV 1937) wagony bezpośrednie Kraków — Warszawa.

## Chajele Grober w Tarnowie

Niecodzienna atrakcja artystyczną są występy znakomitej artystki sceny żydowskiej i hebrajskiej Chajele Grober. Pamiętamy ją dobrze z jej występu poprzedniego, gdzie publiczność przyjęła ją z entuzjazmem. Obecnie Chajele Grober wystąpi u nas raz jeszcze w niedzielę 22 bm. w sali Sokół z nowym programem hebrajsko-żydowskim, w wieczornej pieśni i tańcu ludowego i orientального.

Niewątpliwie publiczność żydowska Tarnowa godnie przywita tę wielką artystkę. — Bilety wcześniej do nabycia w księgarni p. Seidena.

## Wieczór purimowy

W sobotę 14 bm. organizacja Tarbut urządziła wieczór purimowy w sali p. Kurza, przepelnionej przeważnie młodzieżą wszystkich organizacji sjonistycznych.

Wśród uroczystego nastroju i przy pięknie zastawionych stołach, zagał wieczerz przez Tarbutu p. Weinberg, który omówił znaczenie święta Purim, podkreślając, że święto to jest symbolem glosu żydowskiego.

Żywy dziennik, pełny humoru i satyry na nasze życie polityczne i organizacyjne, oraz miszloach namot zostały przyjęte przez obecnych z wyznaczeniem.

Wieczerz zakończył się śpiewami i wspaniałymi tańcami młodzieży wszystkich organizacji sjonistycznych.

## Ze sportu

## Mistrzostwa ping-pongowe świata w Pradze

Polska na III miejscu w mistrzostwach świata. — „Gutek” (Samson Tarnów) ulubieńcem publiczności praskiej

Począwszy od czwartku dnia 12 bm. odbywają się w Pradze czeskiej indywidualne i zespołowe mistrzostwa świata w tenisie stołowym. Reprezentacyjna drużyna Polski w składzie: „Gutek” Samson (Tarnów), Finkelstein, Ehrlich i rez. Jezierski uzyskała w ogólnej punktacji mistrzostw drużynowych III miejsce wespół z Czechosłowacją.

W mistrzostwach indywidualnych zawodnik tarnowski „Gutek” uzyskał dotąd 3 cenne zwycięstwa: z Weissbacherem (Jugostawia) 3:1, Sebakatem (Czechosłowacja) 3:2 i Pivertem (Czechosłowacja) 3:1. Temsamem „Gutek” zakwalifikował się do ćwierćfinału, gdzie czeka go jednak ciężka walka z mistrzem Francji Hagenauerem, który w dotychczasowych rozgrywkach wykazał doskonałą formę, zwyciężając między innymi mistrza i wicemistrza świata Barne i Szabadosa.

„Gutek” zareprezentował się w mistrzostwach z jak najlepszej strony i zachwycił swoim brawurowym atakiem praską publiczność, która każdą jego końcową piłkę nagradzała hucznymi oklaskami. Przyczem godzi się również zaznaczyć, że prezes Międzynarodowej Federacji Tenisa Stołowego Anglik Ivar Montagu gratulował mu pięknej gry.

Finałowe spotkanie w mistrzostwach kl. B

Samson II — Ż. M. S. II 4:1 (8:3)

Trzecia decydująca rozgrywka o tytuł mistrza kl. B zakończyła się zdecydowanym zwycięstwem drużyny samoskiej.

Poszczególne wyniki: Baum — Kornio 2:0, „Romek” — Linzenberg 2:0, Gelbwachs — Gross 2:0, „Eryk” — Appel 2:1, Bielewicz — Hoffman 2:0. Sędzią był p. Staszko.

W sobotę dnia 21 bm. o godz. 3 popoł. odbędzie się na stadionie ZTGS „Samson” na inaugurację sezonu piłkarskiego w Tarnowie zawody towarzyskie

Jutrzenka — Samson

„Gutek” odrzuca zaproszenie hitlerowskich Niemiec

W dniach 20, 21 i 22 bm. odbędzie się w Sopocie międzynarodowy turniej o mistrzostwo Niemiec, na który zostali zaproszeni mistrz Polski „Gutek”. Mimo bardzo dogodnych warunków „Gutek” z wiadomych powodów zaproszenie hitlerowskich Niemiec odrzucił.

Stosownie do uchwał wszechświatowego związku „Makkabi” ZTGS „Samson” przystąpiła do utworzenia klubu sportowego organizacji młodzieży sjonistycznej. Po kilku wstępnych konferencjach z udziałem przedstawicieli prawie wszystkich organizacji młodzieży utworzono komitet sportowy organizacji młodzieży przy Radzie sportowej ZTGS „Samson”, w skład którego weszli: tow. Orman z ramienia Samsonu jako przewodniczący oraz tow. Schüssler (Haszomer Hacair), Weissówna T. (Młode Wizo), Schiff D. (Hanoar Hacijon), Weiss M. (Akiba), Argand O. (Bne-Sjon), Baum (Hechaluc Plonier), Berger (Gordonja), Tanenbaum H. (Busilja), i Majbrich (Brith Hakanaim).

Na ośmim posiedzeniu Komitetu przedstawicieli organizacji zgłosili przystąpienie około 400 członków.

Ge. Be



## Wykaz akcji chanukowej

Po 5 zł: Pomeranz, Dr. Mandel, Tow. Eskonto-  
we. Po 3 zł: Herman Fluhr, inż. Biegieleisen, Związek Kredytowy. Po 2 zł 50c: inż. Leuchter, Mondscheim.  
Po 2 zł: Wurzloze, Ofner i Osterweil, Felsen-  
stein, Sternkranz, Dr. Liebhich, Dr. Schenkel, J. Weissberg, Josef Fast, Dr. Menderer, Henryk Fluhr, Juliusz Steigler, Mgr Taubeles, Dr. Sz. Bloch, Dr. Eisen, Dr. Muskatentblit, Dr. Fenchel, Dr. Holzer, Dr. Feiwel, Wischnowitz, Eisig Kaufman, Jakob Haber, Geller, Weiss, I. nieczytelne, Choczner 1:50.  
Po 1 zł: Ch. Faber, Regina Fluhrowa, A. Spielman, M. Daar, Juda Freireich, Chiel Kurza, Dr. Goldman, Alterowie, E. Schwager, Ungewier, Salomon Eichhorn, Dr. Meicher, Dr. Neuman, Dr. Goldberg, M. Spino, Dr. Bloch, M. Weiss, Dr. Koffler, M. Blumenkranz, Wolf Götzel, G. Fuss, Dr. Leon Maschler, Beller i Witzels, Gans i Hochberg, Dr. Grünberg, Laura Keller, Trom, J. Hochner, Korn, Apteia Reicha, Rosenberg, Weltisch, Ch. Ehrlich, Feuerlicht, Katzerowul, inż. Plachte, Israelowicz, H. Eder, Fuchs i Reich, Samuel Dintenfass, David Towar, M. Katz, Zisse Selinger, Blonski, Georg Lauter, Zauder, Weinstein, Borgenicht, Silberpelt, Leserowicz, A. L. Weiss, Bracia Szyben, Prinsz, Dr. Pomeranz, I. Fleischer, R. Gelb, Dr. W. Maschler, Zygmunt Fenchel, Jakob Faber, Dr. Katz, Dr. Dresner, Degen, Dr. Karfot, Schönwetter, Dr. Seidenweger, Dr. Speiser, (firma), „Tumafot”, J. Bronstein, L. Reier, Keil (jun.), Ch.

## NA SEZON WIOSENNY

już nadeszły pierwszorzędne materiały bielskie na ubiory męskie i damskie w najmodniejszych deseniach — do firmy

„SUKNO” M. Balsam  
Tarnów, Wałowa 34

Ceny fabryczne

Warunki dogodne

Kapelusze wiosenne i sportowe  
z firmy JAN BIESTER, BIELSKO

po cenach fabrycznych — poleca

N. Stern, Tarnów  
ul. Targowa 1

Przetapianione stare kapelusze po cenach najniższych

Wenger, J. Maschler, A. Kirsch, S. Toder, Turnheim, Sal. Grün, E. Beier, dr. Schnaigel, Szymon Reich, Dr. Salz, Dr. Ofner, Dr. Ehrenfreund, Leon Fries, Anzelm Feuer, apteka Schulbaum, Szudnak, Engländer, Izrael Hönig, Dindas. Po 50 gr: Izak Engelberg, B. Kapellner, Leib Schneider, Szyja Süss, Dr. Weiss, Dr. Oberländer, prof. Zwocher, prof. Dr. Weissman, Chilowicz, Kanarek, Abr. Grej, Mellochowa, Kornio, apteka „pod aniołem”, M. Goldfarb, Dr. S. Rein, Heineberg, Dr. Holländer, Aron Weinrieb, Heineberg, Reich, firma „Karibi”, Dr. Merz, H. Apfelbaum, Dr. Chomet, G. Osterweil, Dr. Reich, inż. Reich, M. Münz, firma „Eldorado”, Taubenfeld, Ch. L. Siedliskier, Dr. Tesse, D. Landman, H. Basler, Schmidt i Grün, Temmer, Pariser i Weiss, Aron Leibels, Moses Koch, Rauchwerg, Ciechanowski, Markus, Balsam, K. Gärtner, Koniepcowski, Józef Ketz, Warenhaupt, Weissman, Lederberger, Planzer (Studio), Steinbock, dr. Rosenbach, Taub, Bernard Leib, S. Dröllich, Hellin, Józef Leser, I. nieczytelne.

Słuby: Ginzberg—Klausner, zebrane przez tow. Apfelbaum—Celnik 31 955, Salamon—Neuman, zebrane przez tow. Schwingenauer—Fuss 31 1010, Schäfer—Rosenblatt, zebrane przez tow. Selinger—Weissberg 31 1410, Kleinhändler—Fränkel, zebrane przez tow. Bogen—Holzer 6:00.

Org. Wiza dochód z imprezy 31 75.  
Szkółka Jabne: Wiczyorkina Chamisza — Asaar b'szwat, urządzona przez kółko uczniowskie szkoły fabne 17 zł, kl. I 2 207, kl. II 2 256, kl. III 3 365, kl. IV 3 205, kl. V 1 164, kl. VI 1 360. Razem 31 1557.

Skarbniki kieszonkowe: T. Bruder 1:59.

Pan S. Hochberg z okazji uroczystości Bar-Micwe swego syna ofiarował 1 drzewko w lesie Landaua.

## Zarząd Nowej Synagogi

zawiadamia, że w najbliższą sobotę odprawi modły nadkantor p. Rosenblatt z udziałem wzmożonego chóru pod batutą dr. p. Kinstlera. W czasie modlitwy odpiewane zostaną następujące utwory religijne:

Plątek 20 bm. początek modlitwy o godz. 6:10 wieczorem: 1) Lecha dodi, 2) Weszomru.

Sobota 21 bm. początek modlitwy o godz. 8:30 rano: 1) Ezrat, 2) Kudsza szachit, 3) Jehi racon, 4) Jechadszehu, 5) Riszon imacta.

## Komunikaty

K. K. L. Posiedzenie odbędzie się w poniedziałek dnia 23 b. m. o godz. 8 wiecz. w lokalu org. sjonistycznej Kamierizma 3, na które zaprasza się wszystkich członków Komisji.

Referat Dra M. Rosenbuscha, dyg. gymn. o dzisiejszych metodach nauczania i sposobach uczenia się w domu oddziele się w sobotę 21 bm. o godz. 4 popoł. w sali gimnastycznej „Sala Berura”.

Cjonomim Baalej Mikwa zaprasza swych członków na plenariusz w sobotę dnia 21 marca o godz. 4-tej celem omówienia zagadnień aktualnych.

Tarbut. Posiedzenie zarządu odbędzie się w sobotę 21 bm. o godz. 7 wiecz. w własnym lokalu przy ul. Targowej 4.

Hechaluc-Plonier. W sobotę 21 b. m. o godz. 3:30 pop. odbędzie się w lokalu własnym ogólna pogadanka n. t. „Faszyzm”. Referuje tow. D. Fuss.

Dancing Unj Sjon. Rewijalistów odbędzie się w sobotę 21 b. m. w salach Bristol. Orkiestra p. Blatta — Początek o godz. 8-ej wiecz.

Zuchwał włamanie. Do fabryki konfekcji firmy Gans i Hochberg przy ul. Franciszkańskiej dokonano w nocy ze środy na czwartek włamanie i skradziono konfekcję wartości przeszło 15000 zł.